

A szovjethatalom megszilárdításáért folytatott harc

(idézet: *A Szovjetunió története című könyvből*)

Harc az imperialista háborúból való kilépésért.

A tárgyalások kezdete.

A szovjet állam fennállása első napjaitól kezdve harcot vívott az általános demokratikus békéért.

A Népbiztosok Tanácsa több ízben felhívta az antant kormányait, Oroszország háborús szövetségeseit, hogy kezdjenek azonnal közös békétárgyalásokat a központi hatalmakkal.

Az antant válasza sem méltatta a jegyzékeket.

Ebben a helyzetben a szovjet kormány arra kényszerült, hogy önállóan és egyoldalúan kezdjen békétárgyalásokat a központi hatalmak képviselőivel.

Németország és háborús szövetségesei elfogadták a szovjet javaslatot, mert a Keleti Front felszámolásától stratégiai és gazdasági helyzetük javulását remélték.

A tárgyalások 1917. december 3-án kezdődtek Breszt-Litovszkban.

A szovjet kormány annexiók és hadisarc nélküli békére tett javaslatot.

A német imperialisták rablókövetelésekkel álltak elő; a népek önrendelkezésének ürügyén maguknak követelték az általuk már megszállt Lengyelországot, Litvániát, valamint Lettország és Belorusszija egy részét.

A szovjet kormány válaszul elé került: vagy megkötí a központi hatalmakkal a rabló jellegű békét, vagy a belső gazdasági és katonai nehézségekre való tekintet nélkül háborút folytat, s így biztos bukásra ítéli a szovjethatalmat.

Oroszország minden ellenforradalmi politikai csoportosulása elkeseredetten tiltakozott a békekötés ellen.

A megdöntött uralkodó osztályok feltétlen hűséget követeltek az antant imperialista célkitűzései iránt, s közben sokan abban reménykedtek, hogy a németek előrenyomulása véget vet a szovjethatalomnak.

A mensevikek és a jobboldali eszerek szintén a „nemzet árulásával” vádolták azokat, akik ténylegesen véget akartak vetni az imperialista öldöklésnek.

A bolsevik pártban sem alakult ki szilárd egység a különbéke ügyében.

A szovjethatalom gyors sikerei nyomán a pártmunkások tekintélyes részén, sőt egész pártszervezeteken úrrá lett az elbizakodottság.

Sokan a tényleges nehézségekkel nem számolva, romantikus lendülettel forradalmi háborút követeltek a német imperialisták ellen.

Lenin álláspontjával szemben — aki elkerülhetetlennek tartotta a különbéke megkötését - harcot folytatott Buharin „baloldali kommunista” csoportja.

Buharin megalkuvónak nevezte Lenin véleményét, a háború folytatását pedig az orosz proletariátus internacionalista kötelességének igyekezett feltüntetni.

Buharin és követői nem ítélték meg reálsan a Szovjet-Oroszországban kialakult állapotokat, és a nyugati forradalmi mozgalmak közvetlen perspektíváit is túlságosan rózsás színekben látták.

Lenin komikusként tartotta, hogy a Buharin- csoport máris egy nemzetközi polgárháború jeleit vélte felfedezni.

Tulajdonképpen Buharinéhoz hasonló álláspontra helyezkedett Trockij is, aki a „sem békét, sem háborút” jelszót ajánlotta a pártnak.

Felfogása szerint a szovjet katonáknak el kell dobniuk fegyvereiket, ott kell hagyniuk a lövészárkokat.

Trockij úgy gondolta, hogy ez az eljárás olyan mély morális és politikai hatást gyakorol a szemben álló csapatokra, hogy azok is hazamennek, és otthon kirobbantják a forradalmat.

Az adott politikai viszonyok között azonban az ilyen eljárás óhatatlanul a német támadás folytatásához és a szovjethatalom bukásához vezetett volna.

A párt Központi Bizottsága 1918. január 24-én, a buharinistákkal folytatott kemény eszmei csatában elérte, hogy határozat született a békétárgyalások elhúzásáról (Buharin a tárgyalások megszakítását követelte).

Lenin a Központi Bizottság felhatalmazása alapján azt az utasítást adta a tárgyalásokat folytató Trockij külügyi népbiztos vezette szovjet küldöttségnek, hogy húzza el a tárgyalásokat mindaddig, amíg a központi hatalmak nem intéznek ultimátumot a szovjet kormányhoz.

Ezután azonban — más kiút híján — írják alá a békediktátumot.

Németország február 10-én ultimátumszerűen követelte a különbéke aláírását.

A tárgyalásokat folytató szovjet delegáció kérdésére ekkor Lenin ismét azt az utasítást adta, hogy haladéktalanul alá kell írni az egyezményt.

Trockij azonban, Lenin utasítását megszegve, a szovjet kormány és a Központi Bizottság akaratával szembehelyezkedve kijelentette a tárgyaló feleknek, hogy Szovjet-Oroszország nem írja alá a békét, de a háborút befejezi és csapatait leszereli.

Ezzel a tárgyalások megszakadtak.

Lenin értékelte azt a propagandamunkát, amellyel Trockij leleplezte a központi hatalmak imperialista rabló törekvéseit, de ezt az önkényes lépését politikai bűnnek tekintette, amelyért Szovjet-Oroszországnak és az egész nemzetközi munkásmozgalomnak súlyos árat kellett fizetnie.

A német imperialisták támadásba kezdtek, elfoglalták egész Lettországot, Észtországot, Belorusszia és Ukrajna jelentős részét, vagyis még nagyobb területet szálltak meg, mint amennyit az első javaslat elfogadása esetén kaptak volna.

A párt Központi Bizottsága február 18-án, Lenin javaslatát elfogadva, határozatilag kimondotta, hogy azonnal kapcsolatba kell lépni a német kormány megbízottaival, és haladéktalanul alá kell írni a békét.

Miközben a szovjet küldöttség felkereste a német Keleti Front vezérkarát, a központi hatalmak csapatai folytatták előrenyomulásukat.